

Selectie van volken

Als men spreekt met imkers over de selectie van hun volken, dan blijkt dikwijls dat men daar niet zo goed raad mee weet. Meestal krijgt men te horen *'ik kweek toch na van mijn beste volk'*, of *'het doet er toch allemaal niets toe, men moet de natuur haar gang maar laten gaan'*. Al met al is dit toch een beetje teleurstellend. Nu hoeven we niet allemaal experts te zijn op teeltgebied, maar een klein beetje mogen we er toch wel van af weten, want als we met wat meer plezier bijen willen houden, moeten we toch een beetje weten wat nu juist is of niet. Om te beginnen met *'ik kweek toch na van mijn beste volk'*. Stel je de vraag *'wat is het beste volk'*, dan volgt meestal als antwoord *'het volk dat de meeste honing geeft'*. Het is twijfelachtig of het volk met de meeste honingopbrengst het beste volk is. De eisen die ik aan mijn teeltvolken stel zijn: zachtaardigheid, raamvastheid, gezondheid, vruchtbaarheid van de moeder, honingopbrengst, zwermtraagheid en zuinigheid. Wanneer mijn volken niet aan die eisen voldoen, dan kan ik beter larven halen bij de omlarfdagen of elk jaar een koningin aanschaffen van een zeer goede teler van een bepaald ras, Nederlandse bijen, Carnica of Buckfast, en dan wel bij dit ras blijven zolang men geen goede reden heeft om te veranderen. Deze teeltmoeder kan men ook samen met imkers in de omgeving aankopen en dan wel elk jaar een nieuwe erbij, dit om altijd een of twee reserve teeltmoederen te hebben, want als er een verloren gaat is men weer een jaar achterop. Als men zo wat jaren werkt, en zeker in groepsverband, verkrijgt men op den duur zeker de gewenste volken. Wil men van eigen stand selecteren, dan komt er wel wat meer kijken. Als we zomaar uitgaan van *'het beste volk'*, zonder met de erfelijkheidsleer rekening te houden, en we konden dit, zoals bij planten, ongeslachtelijk vermeerderen, enten, stekken, afleggen, enz., dat zou het zeer gemakkelijk gaan. Maar men zou dan de kwaliteit van zijn volken niet noemenswaardig kunnen verbeteren zonder allerlei ingrepen. Ingrepen van voorbijgaande aard die steeds opnieuw moeten worden uitgevoerd. Dat steeds doortelen van het zogenaamde beste volk heeft in de praktijk weinig zin. We zullen, om echt een verbetering op eigen stand te krijgen, van alle volken alles goed moeten noteren en rekening houden met factoren die de opbrengst of steeklust kunnen beïnvloeden. Denk maar aan een volk op het einde van de rij, zeker als daar de wind regelmatig naar toe waait, dan zal dit er meestal veel

vlieg bijen bij krijgen en dus ten onrechte voor het beste volk aangezien worden. Zachtaardige volken, waarbij bijen uit andere volken aanvliegen, kunnen bij koel weer of drachtgebrek zeer agressief worden. Het zijn meestal de aangevlogen bijen die een ander gedrag vertonen. Ook treedt dikwijls steeklust op als bijen dorst hebben. Dit kan in droge zomers, als er geen drinkgelegenheid in de buurt is, voorkomen (hier geldt voor de imker dan wel: eigen schuld, dikke bult). Over deze selectieproblemen heeft de heer J. Ottens uit het plaatsje Zeeland regelmatig zeer goede lezingen gehouden die velen gehoord zullen hebben, anders moet men zeker eens proberen zo'n lezing bij te wonen. Zo zijn er veel oorzaken die het bepalen van het beste volk toch niet zo eenvoudig maken als het op het eerste gezicht wel lijkt. Wat wij waarnemen is dikwijls een momentopname. Korte tijd later kan hetzelfde volk een heel ander beeld geven. Als we ondanks alle problemen dan toch het beste volk hebben gevonden, dan komt het probleem van het verder telen. Hiervoor zal men zich in koninginneteelt moeten verdiepen om goede gezonde moederen te telen, dus van goed gevoede en jonge larfjes, nooit meer dan een dag oud, in gezonde sterke volken opgekweekt. Deze moederen mogen geen gebrek hebben, want dit wreekt zich later altijd. Ook mogen ze niet te lang bij het invoeren opgesloten worden in moederkuisjes, want dan worden ze dikwijls beschadigd door de bijen. En dan komt, om goede moederen te hebben, de bevruchting. Deze heeft men vaak niet in de hand, omdat deze hoog in de lucht gebeurt, behalve bij Kl, maar dit is nog lang niet voor iedereen weggelegd. Nu kan men zijn moederen naar een bevruchtungsstation sturen, maar dat kan ook nog niet met alle moederen in Nederland. Dus de meeste worden bevrucht op eigen stand. Toch kan men hier invloed uitoefenen als men zorgt voor in volken waarover men tevreden is veel darren te kweken en darrenbroed over te hangen in volken die minder gewenste eigenschappen hebben. Het darrenbroed van volken dat niet gewenst is moet men dan vernietigen. Ook kan men na langere tijd veel goede invloed uitoefenen door volop goede moederen of doppen in de omgeving uit te delen, want dan krijgt men volop gewenste darren in de buurt met als gevolg steeds gewenste bevruchting. Als men te werk gaat zal men vanzelf steeds meer plezier in zijn bijen krijgen. Succes.